

Arkivsak-dok. 23/02020-7
Saksbehandler Olaf Eikeland

Saksgang

Møtedato

Kommunestyret

Saksframlegg

Endring av "Forskrift om økonomiske vilkår for folkevalgte, Farsund kommune, Agder"

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kommunestyret vedtar forslag om å endre «Forskrift om økonomiske vilkår for folkevalgte, Farsund kommune, Agder». Endringen innebærer at gruppeledere skal gis økonomisk godtgjøring på 3 % av ordførerens godtgjøring.
2. Forslaget om endring av forskriften sendes på høring
3. Økonomisk inndekning kr. 270 000,- er innenfor vedtatt budsjett for 2025.

Vedlegg

Endringsforslag. Forskrift om økonomisk godtgjøring for folkevalgte, Farsund kommune, Agder

Saken kort fortalt

Av kommuneloven kapittel 8 «Rettigheter og plikter for folkevalgte» kommer frem at den som innehar et kommunalt tillitsverv, har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret selv.

Farsund kommunestyre vedtok i møte 14.12.2023 forskrift om økonomiske vilkår for folkevalgte i Farsund kommune. Forskriften regulerer vilkår som dekning av utgifter, økonomisk tap og arbeidsgodtgjøring.

I denne saken foreslås en endring av denne forskriften som sikrer en godtgjøring til gruppeledere for partier representert i kommunestyret.

Bakgrunn

Av kommuneloven kapittel 8 «Rettigheter og plikter for folkevalgte» kommer frem at den som innehar et kommunalt tillitsverv, har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret selv. Farsund kommunestyre vedtok i møte 14.12.2023 «Forskrift om økonomiske vilkår for folkevalgte, Farsund kommune, Agder». Forskriften regulerer økonomiske vilkår som for eksempel dekning av utgifter, økonomisk tap og arbeidsgodtgjøring.

Møtesatser er for en stor del knyttet til ordførers godtgjøring slik at disse blir regulert årlig i tråd med justeringen av ordførers godtgjøring. På denne måten unngås at satsene står uendret over tid.

Regler om dekning av utgifter, økonomisk tap og arbeidsgodtgjøring for folkevalgte må fastsettes som lokal forskrift. Det betyr at kravene til forskrifter i forvaltningsloven skal være oppfylt. Forvaltningsloven stiller blant annet krav til hvordan forskrifter skal utformes, at de skal høres og at det gjelder særlige krav til kunngjøring for at kommunene og fylkeskommunene skal kunne vise til reglene. De folkevalgtes økonomiske rettigheter kan altså ikke lenger reguleres i reglement med en noe løsere ramme når det gjelder saksbehandling og utforming.

I enkelte tilfeller kan kommunen velge å unnta forskriftsendringer fra høring, særlig dersom endringene er mindre vesentlige. Det er vanlig at forvaltningen har et visst skjønn om når høring er nødvendig, men dette skal være i samsvar med forvaltningsprinsippene om åpenhet og innbyggernes rett til medvirkning.

Hvis kommunen er i tvil om endringene er vesentlige eller ikke, kan det være en god praksis å gjennomføre en høring, selv om den kan være mindre omfattende. For mindre endringer kan høringsfristen være kortere, og høringen kan være mer begrenset til de direkte berørte.

Kommunedirektøren har mottatt tilbakemeldinger fra politisk ledelse om å foreta en vurdering av om forskriften bør endres, eller utvides slik at også gruppeledere i kommunestyret mottar en godtgjøring for denne rollen. Det har bl.a. blitt henvist til at liknende regler inngår i tilsvarende forskrift for Flekkefjord kommune der gruppeledere årlig mottar 3 % av ordførers godtgjøring.

Vurdering

Folkevalgte utfører en viktig og tidkrevende oppgave som det, etter kommunedirektørens syn, er viktig å verdsette også økonomisk. Gjeldende forskrift ivaretar dette hensynet i Farsund kommune på en god måte. Det er likevel viktig å vurdere innspill om endringer som kan bidra til ytterligere forbedringer.

En økonomisk godtgjøring for gruppelederne kan være et positivt tiltak for å anerkjenne gruppeledernes ansvar og arbeidsmengde, samt motivere til mer effektivt politisk lederskap. På den annen side kan det føre til økte kostnader og en følelse av større ulikhet blant de folkevalgte. Det er viktig å veie disse faktorene nøye, samt vurdere hva som er økonomisk og politisk forsvarlig for kommunen.

Økonomisk godtgjøring kan bidra til å anerkjenne og verdsette den ekstra arbeidsbelastningen og det ekstra ansvaret gruppeledere har i kommunestyret, særlig når det gjelder å lede og koordinere sitt politiske parti eller gruppe. Gruppeledere har ofte en mer sentral rolle i politiske beslutningsprosesser, og ofte derfor også ekstra arbeidsoppgaver. En godtgjøring kan være en anerkjennelse av dette og kan bidra til å motivere til å utføre denne rollen mer effektivt. Økonomisk godtgjøring kan også bidra til å sikre en mer rettferdig fordeling mellom folkevalgte, spesielt dersom gruppelederrollen medfører ekstra forpliktelser sammenlignet med vanlige medlemmer.

Økonomisk godtgjøring til gruppeledere kan imidlertid ha noen utfordrende sider, eksempelvis ved at det kan bidra til å skape en ulikhet mellom gruppelederne og andre folkevalgte, spesielt i mindre kommuner hvor det kan være betydelige forskjeller i arbeidsbelastning og ansvar mellom ulike roller. En innføring av gruppeledergodtgjøring vil bidra til økte økonomiske utgifter til politisk virksomhet. I en tid med trang kommuneøkonomi og utsikter om rasjonalisering omstilling vil man kunne motta kritikk for å bruke penger på politiske roller i stedet for på velferdstjenester eller andre nødvendige tjenester til innbyggerne.

Etter en samlet vurdering har kommunedirektøren kommet til at de positive sidene ved å innføre et gruppeledertillegg veier opp for utfordringene. Kommunedirektøren ser det samtidig som fordelaktig å knytte en slik bestemmelse til tilsvarende bestemmelser i nabokommunen Flekkefjord og vil derfor foreslå samme møtesats (3 % av ordførers godtgjøring) også her. En slik endring vil innebære økte kostnader til godtgjøring direkte på om lag kr. 270 000,-

Gruppeledere for både store og små grupper vil ha viktige roller i kommunestyret, men ansvaret og arbeidsmengden deres kan variere. I Farsund finnes partigrupper med fra ett til ti medlemmer. Et spørsmål vil derfor være om gruppeledergodtgjøringen bør differensieres med bakgrunn i ansvar og forventet arbeidsmengde eller utbetales som en lik sum uavhengig av gruppestørrelse med søkelys på de spesifikke arbeidsoppgavene og ansvaret de har i rollen.

En differensiert godtgjøring som tar hensyn til både ansvar og arbeidsmengde kan være en løsning, ettersom gruppeledere for en stor politisk gruppe med mange medlemmer kan ha et betydelig større ansvar når det gjelder koordinering, kommunikasjon og beslutningstaking. På den andre siden kan det fortsatt være utfordrende å lede en liten gruppe, og det vil være vanskelig å konkretisere forskjellen på en gruppeleder i en stor gruppe og en gruppeleder i en liten gruppe faktisk gjør.

En differensiering av gruppeledertillegget kan gjøres på mange ulike måter. Eksempler på dette går frem av punktene nedenfor:

- Sats per gruppemedlem

En sats per kommunestyremedlem (29 deler) der gruppeleder for en gruppe gis tillegg beregnet direkte etter antall medlemmer i gruppen.

- Grunnsats per parti med tillegg per gruppemedlem

En kombinasjon av lik sats per partigruppe (8 parti i inneværende periode), med et tillegg beregnet per medlem i gruppa

- Store og små grupper

En todelt sats hvor gruppeleder for små grupper får en lavere sats enn gruppeledere for store grupper (må da definere hva som regnes som liten og stor gruppe)

- Grupper med ett eller flere medlemmer

En todelt sats hvor gruppeleder for grupper bestående av ett medlem gis lav sats, og grupper bestående av flere medlemmer gis høy sats

Kommunedirektøren ser at det kan fremstå urimelig med en betydelig differensiering av gruppeledergodtgjøringen. Forskrift for godtgjøring til folkevalgte i nevnte nabokommune differensierer heller ikke på antall medlemmer i partigruppen (gruppestørrelse). Tilsvarende godtgjøring uten differensiering foreslås derfor også i Farsund.

Økonomiske konsekvenser

Innføring av en godtgjøring til gruppeledere på 3 % av ordførers godtgjøring vil, basert på gjeldende godtgjøring til ordfører, medføre økte årlige driftskostnader på kr. 270 000,- (

Konklusjon

Kommunedirektøren anmoder på dette grunnlaget Farsund kommunestyre om å vedta forslag om endring av «*Forskrift om økonomiske vilkår for folkevalgte, Farsund kommune, Agder*» og sende dette på høring. Endringen innebærer en innføring av årlig godtgjøring til gruppeledere på 3 % av ordførerens godtgjøring.